



## GODIŠNJI IZVJEŠTAJ 2022



YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS  
INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA  
NISMA E TE RINJVE PËR TË DREJTAT E NJERIUT

# INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA 2022. U BROJEVIMA

**1100+**

sudionika aktivnosti

**100+**

objava u medijima

**49**

sudjelovanja na  
konferencijama

**14**

sudjelovanja na  
edukacijama i radionicama

**4**

radnice

**9**

volontera



YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS  
INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA  
NISMA E TE RINJVE PËR TË DREJTAT E NJERIUT

# STRATEŠKI OKVIR 2022-2025

## VIZIJA

Društvo u Republici Hrvatskoj naučilo je lekcije iz prošlosti i stremi pozitivnoj budućnosti zasnovanoj na poštivanju ljudskih prava, građanskim vrijednostima i vladavini prava.

## MISIJA

Naš rad preispituje nasljeđe devedesetih godina, želi spriječiti ponavljanje sukoba te izgraditi društvo zasnovano na poštivanju ljudskih prava. To činimo omogućujući mladima da postanu tolerantni građani koji kritički misle o prošlosti te koji institucije aktivno pozivaju na odgovornost kroz učinkovito zagovaranje i aktivizam.

## VRIJEDNOSTI

Odgovornost

Antinacionalizam i antifašizam

Uključivost

Hrabrost

Solidarnost



# STRATEŠKI CILJEVI 2022-2025

## SC1

Ohrabriti mlade i podržati ih da promijene stavove te da se učinkovito bore protiv porasta nacionalizma iz 1990-ih i njegovih posljedica

## SC2

Pobrinuti se za to da ključne institucije poduzmu korake kako bi se odgovorno suočavale s prošlošću, što uključuje i učinkovitu implementaciju mehanizama tranzicijske pravde

## SC2

Osnažiti mlade u razvoju kritičkog mišljenja, samoorganizaciji i uvođenju pozitivnih društvenih promjena, s posebnim fokusom na mlade u riziku od marginalizacije i mlade s područja pogodjenih ratom



# **PROGRAMI 2022-2025**

## **SUOČAVANJE S PROŠLOŠĆU I ZAGOVARANJE**

Program Suočavanje s prošlošću i zagovaranje usmjeren je na strukturirano i kontinuirano praćenje i javno zagovaranje vezano uz nasljeđe ratova 1990-ih u Hrvatskoj i provedbu mehanizama tranzicijske pravde.

Kao human-rights watchdog pratimo odnos visokih državnih dužnosnika prema osuđenim ratnim zločincima, stavove prema ratnim zločinima tijekom vojno-redarstvenih operacija, kreiranje politike sjećanja te primjenu ustavnog prava za zaštitu i promicanje prava naroda manjine.

Surađujemo s regionalnim uredima YIHR-a i drugim partnerima koji dijele naše vrijednosti i viziju poštivanja i zagovaranja ljudskih prava.

U sljedećem strateškom razdoblju bit će smjereni na podizanje svijesti javnosti, edukaciju mlađih, te zagovaranje vezano uz uključenost hrvatskog vojnog i političkog vrha u rat u Bosni i Hercegovini (1992.-1994.) i odgovornost za ratne zločine.

Kroz memorijalizacijske aktivnosti na nacionalnoj i regionalnoj razini adresirat će se događaje koji su obilježili devedesete, a koji su nacionalističkim dominantnim narativima sjećanja namjerno zaobiđeni i prepreka su boljem povezivanju nekad blisko povezanih društva, čuvat će se sjećanje na sve civilne žrtve rata, graditi će se inkluzivne i odgovorne prakse sjećanja pružajući priliku donositeljima odlukama i visokim dužnosnicima za preuzimanje dobrih pristupa izgradnji kulture sjećanja od civilnog društva.



# **PROGRAMI 2022-2025**

## **EDUKACIJA MLADIH I AKTIVIZAM**

Osmišljavamo i provodimo neformalne obrazovne programe za mlade koristeći poboljšane i nove obrazovne programe, metodološki usmjerene na različite oblike interaktivnih radionica i predavanja o događajima iz 1990-ih.

Usredotočene smo na primjere masovnih kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava, pojedince i pokrete koji su nastojali očuvati i održati mir, uspješne prakse u području simboličnih reparacija, perspektive i potrebe za unapređenjem institucija iz inozemnih primjera, te komparativne prakse inkluzivnih komemoracija.

Naši programi neformalnog obrazovanja imaju za cilj izgraditi vještine, znanja i stavove potrebne za prepoznavanje i rješavanje složenih problema u zajednici. Ova vrsta edukacije uključuje strukturirane obrazovne programe, radionice i webinare, studijske posjete i treninge prvenstveno namijenjene mladima iz ekonomski depriviranih područja posebno izloženih porastu nacionalizma usko povezanog s neriješenim nasljeđem ratova 1990-ih.

Potičemo i jačamo aktivizam mladih, pružamo mentorsku i partnersku podršku za zagovaranje i razvijanje znanja i vještina kojima mladi mogu doprinijeti boljem životu u lokalnim zajednicama.

Međusobnim povezivanjem i koordinacijom mladih aktivista gradimo stabilnu i održivu aktivističku mrežu koja može očuvati i podržati njihovu motivaciju za aktivizam u području ljudskih prava i stvaranje odgovornijih društava u odnosu na teret prošlosti.



# **SC1: OHRABRITI MLADE I OMOGUĆITI IM DA PROMIJENE STAVOVE TE DA SE BORE PROTIV PORASTA NACIONALIZMA IZ 1990-IH I NJEGOVIH POSLJEDICA**

Mladima iz Hrvatske i regije pružamo prilike za susrete, razmjenu iskustava i učenje od svojih vršnjaka, stručnjaka i aktivista različitih etničkih pripadnosti i ideoloških profila.

Želimo da mladi posjeduju činjenično znanje o povredama ljudskih prava i zločinima počinjenim u Hrvatskoj i regiji tijekom devedesetih te da su spremni prepoznati ulogu koju je u tome imala njihova vlastita država.

Oboružavamo mlade vještinama, znanjem i alatima da se bore protiv diskriminacije na etničkoj osnovi i zagovaraju pomirenje na lokalnoj, nacionalnoj i regionalnoj razini.

Inspiriramo mlade da prihvaćaju i/ili stvaraju narative utemeljene na činjenicama, kao i uključive memorijalizacijske prakse vezane uz devedesete te potiču svoje lokalne zajednice da sudjeluju u tom procesu.

Stoga smo u 2022. godini održale sljedeće aktivnosti:



# **SC1: OHRABRITI MLADE I OMOGUĆITI IM DA PROMIJENE STAVOVE TE DA SE BORE PROTIV PORASTA NACIONALIZMA IZ 1990-IH I NJEGOVIH POSLJEDICA**

Izradile smo i implementirale plan za provedbu edukativnih aktivnosti i studijskih posjeta vezanih uz komemoracije i obljetnice.

Održale smo edukacije i posjete za obilježavanje VR "Džep '93", VR "Oluje", VR "Bljesak", Ahmića, Prijedora, ubojstava ratnih zarobljenika u Karlovcu, pogibije obitelji Zec, na kojima je sudjelovalo 15 aktivista.



# **SC1: OHRABRITI MLADE I OMOGUĆITI IM DA PROMIJENE STAVOVE TE DA SE BORE PROTIV PORASTA NACIONALIZMA IZ 1990-IH I NJEGOVIH POSLJEDICA**

Održale smo Edukativno-aktivističku školu tranzicijske pravde "Gdje si bio/bila 2022.?" u lipnju 2022. godine za 18 sudionika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine i organizirale i ugostile Regionalnu konferenciju Mreže mladih političara u Zagrebu u lipnju 2022. godine na kojoj je sudjelovalo 40 mladih političara i aktivista iz regije. Na održanoj izbornoj skupštini primljeno je u članstvo novih 5 organizacija.



# **SC1: OHRABRITI MLADE I OMOGUĆITI IM DA PROMIJENE STAVOVE TE DA SE BORE PROTIV PORASTA NACIONALIZMA IZ 1990-IH I NJEGOVIH POSLJEDICA**

Objavile smo i predstavile Zajedničke narative u lipnju 2022. godine u Zagrebu pred više od 80 ljudi, uključujući sudionike PYN konferencije i Edukativno-aktivističke škole tranzicijske pravde.



# **SC1: OHRABRITI MLADE I OMOGUĆITI IM DA PROMIJENE STAVOVE TE DA SE BORE PROTIV PORASTA NACIONALIZMA IZ 1990-IH I NJEGOVIH POSLJEDICA**

Rad studijske grupe “Regional Stability in South East Europe” je rezultirao preporukama u čijem izvršnom sažetku je istaknuta uputa Europskoj Uniji i Sjedinjenim Američkim Državama za pružanje podrške projektu Inicijative mladih za ljudska prava o zajedničkim narativima na Zapadnom Balkanu.

U tekstu preporuka je elaborirano da donatorske zajednice trebaju značajno financirati i promovirati projekt “Zajednički narativi” Regionalne mreže Inicijative mladih za ljudska prava kao vodeći projekt civilnog društva.



# **SC1: OHRABRITI MLADE I OMOGUĆITI IM DA PROMIJENE STAVOVE TE DA SE BORE PROTIV PORASTA NACIONALIZMA IZ 1990-IH I NJEGOVIH POSLJEDICA**

Provele smo i objavile Istraživanje Ratne devedesete u perspektivi mladih u Hrvatskoj na uzorku od 500 ispitanika koje otkriva koliko mlađi znaju i kakve stavove imaju o ratovima devedesetih.



# **SC1: OHRABRITI MLADE I OMOGUĆITI IM DA PROMIJENE STAVOVE TE DA SE BORE PROTIV PORASTA NACIONALIZMA IZ 1990-IH I NJEGOVIH POSLJEDICA**

Provele smo natječaj, mentorirale petero autora i objavile Zbornik istraživačkih članaka o uzrocima i posljedicama nacionalističkih trendova u Hrvatskoj Jel' ovo zemlja za sve nas?

Čitajte o vezi političke religije, nacionalizma i sjećanja, o ulozi glazbe u konstrukciji hrvatskog nacionalnog identiteta, o govoru mržnje i drugim temama!



# **SC1: OHRABRITI MLADE I OMOGUĆITI IM DA PROMIJENE STAVOVE TE DA SE BORE PROTIV PORASTA NACIONALIZMA IZ 1990-IH I NJEGOVIH POSLJEDICA**

Održale smo online radionicu o zagovaranju u lokalnim zajednicama za zagovarače/ice početnike/ce u listopadu 2022. godine za 35 sudionika iz cijele Hrvatske.

S partnerima CK13, GONG i DJND održale smo regionalnu ljetnu aktivističku školu “Trenutak je sada” u Sremskim Karlovcima te regionalnu trodnevnu radionicu “Mirovni aktivizam: jučer, danas i sutra” u Osijeku 26.-28.1.2022. godine za 42 mladih iz Hrvatske, Srbije i Slovenije.



## **SC2: POBRINUTI SE ZA TO DA KLJUČNE INSTITUCIJE PODUZMU KORAKE KAKO BI SE ODGOVORNO SUOČAVALE S PROŠLOŠĆU, ŠTO UKLJUČUJE I UČINKOVITU IMPLEMENTACIJU MEHANIZAMA TRANZICIJSKE PRAVDE**

Stavljamo u fokus javnosti pojedince koji su se suprotstavljali ratu u devedesetim godinama, javno smo komemorirale civilne žrtve rata bez obzira na njihovu etničku pripadnost i nacionalno porijeklo.

Želimo jačati javna svijest o odgovornostima institucija za odgovorno suočavanje s prošlošću kroz mehanizme tranzicijske pravde.

Stvaramo alternativne narative temeljene na činjenicama o ulozi i postupcima (uključujući zločine) hrvatskog političkog i vojnog vodstva u Republici Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini tijekom devedesetih godina.

Stoga smo u 2022. godini održale sljedeće aktivnosti:



## **SC2: POBRINUTI SE ZA TO DA KLJUČNE INSTITUCIJE PODUZMU KORAKE KAKO BI SE ODGOVORNO SUOČAVALE S PROŠLOŠĆU, ŠTO UKLJUČUJE I UČINKOVITU IMPLEMENTACIJU MEHANIZAMA TRANZICIJSKE PRAVDE**

Obitelj Zec na prijedlog YIHR uvrštena u fond imena ulica Grada Zagreba te najavljeni postavljanje spomen ploče u skladu s YIHR zagovaranjem.



Predstavile smo publikaciju Inkluzivno sjećanje: preporuke za komemoriranje civilnih žrtava rata za predstavnike lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj.



## **SC2: POBRINUTI SE ZA TO DA KLJUČNE INSTITUCIJE PODUZMU KORAKE KAKO BI SE ODGOVORNO SUOČAVALE S PROŠLOŠĆU, ŠTO UKLJUČUJE I UČINKOVITU IMPLEMENTACIJU MEHANIZAMA TRANZICIJSKE PRAVDE**

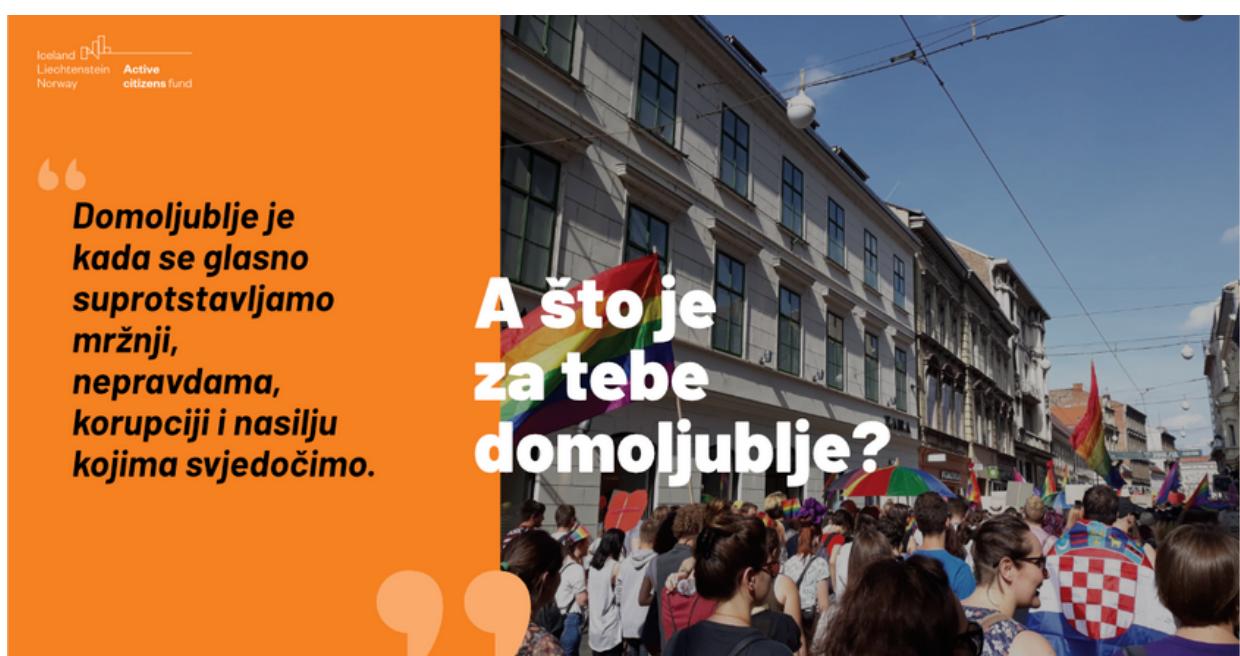
Prosvjednim akcijama na trgu bana Jelačića, u Zagrebu, upozorile smo na zločine počinjene u Ahmićima i za vrijeme i nakon VRO Oluja.



Održale smo okrugli stol "29 godina od Ahmića" zajedno sa Udruženjem za društvena istraživanja i komunikacije (UDIK) iz Sarajeva, Centrom za građansku hrabrost, Centrom za žene žrtve rata – ROSA i Ženskom mrežom Hrvatske.

## **SC2: POBRINUTI SE ZA TO DA KLJUČNE INSTITUCIJE PODUZMU KORAKE KAKO BI SE ODGOVORNO SUOČAVALE S PROŠLOŠĆU, ŠTO UKLJUČUJE I UČINKOVITU IMPLEMENTACIJU MEHANIZAMA TRANZICIJSKE PRAVDE**

Osmislile smo, dizajnirale i provedele kampanju: Domoljublje je kada/... kampanja redefiniranja domoljublja.



## **SC2: POBRINUTI SE ZA TO DA KLJUČNE INSTITUCIJE PODUZMU KORAKE KAKO BI SE ODGOVORNO SUOČAVALE S PROŠLOŠĆU, ŠTO UKLJUČUJE I UČINKOVITU IMPLEMENTACIJU MEHANIZAMA TRANZICIJSKE PRAVDE**

Sukreirale smo i predstavile foto-priručnik Krajobrazi sjećanja na Domovinski rat koji adresira spomeničku baštinu u RH koja pamti žrtve ratova devedesetih.



Objavile smo i prezentirale studiju slučaja o dominantnom sjećanju na primjeru ubojstva Aleksandre Zec.

Zajedno s Documentom i FHP objavili smo podatke o sudskim činjenicama o žrtvama Oluje.

## **SC2: POBRINUTI SE ZA TO DA KLJUČNE INSTITUCIJE PODUZMU KORAKE KAKO BI SE ODGOVORNO SUOČAVALE S PROŠLOŠĆU, ŠTO UKLJUČUJE I UČINKOVITU IMPLEMENTACIJU MEHANIZAMA TRANZICIJSKE PRAVDE**

Izložbu *Mirovni aktivizam devedesetih i danas* čije smo sukreatorice postavile smo u 2022. u Zagrebu, Osijeku i Vukovaru. Izložbu je pogledalo preko 100 posjetitelja.



Didaktički alat za učenje povijesti devedesetih Antiratni i mirovnih aktivizam u Hrvatskoj i regiji 1990-ih koristile smo sa sudionicima istoimene radionice u Osijeku i Vukovaru na kojoj su bili prisutni mladih iz navedenih gradova, te Srbije i BiH.



**SC2: POBRINUTI SE ZA TO DA KLJUČNE  
INSTITUCIJE PODUZMU KORAKE KAKO BI SE  
ODGOVORNO SUOČAVALE S PROŠLOŠĆU, ŠTO  
UKLJUČUJE I UČINKOVITU IMPLEMENTACIJU  
MEHANIZAMA TRANZICIJSKE PRAVDE**

Zajednički smo reagirale na pojavnost negativnog trenda uplitanja  
RH u politiku BiH na hegemonistički način



Javno smo upozoravale na štetnost izjava Zorana Milanovića i  
relativiziranje genocida u Srebrenici.

Upozorile smo o štetnosti odlikovanja ratnih zločinaca i historijatu  
u mandatu aktualnog PRH.

Reagirale smo na politiziranje optužnica pilotima za ratne zločine  
počinjene nakon VRO Oluja u BiH (Petrovačka cesta).

## **SC3: OSNAŽITI EKONOMSKI DEPRIVIRANE MLADE I ONE IZ RATOM POGOĐENIH LOKALNIH ZAJEDNICA U KRITIČKOM MIŠLJENJU, SAMOORGANIZACIJI I UVODENJU POZITIVNIH DRUŠTVENIH PROMJENA**

Želimo da mladi iz ratom pogođenih i/ili ekonomski depriviranih područja kritički misle i razumiju duboko ukorijenjene probleme u svojim zajednicama.

Motiviramo ih i pružamo im vještine i primjenjiva znanja potrebna da u svojim zajednicama povedu aktivnosti koje dovode do društvenih promjena.

Želimo da su mladi hrabri i opremljeni da se bore protiv porasta nacionalizma i grade uključive zajednice, između ostalog i kroz lokalno zagovaranje ljudskih prava.

Stoga smo u 2022. godini provele sljedeće aktivnosti:



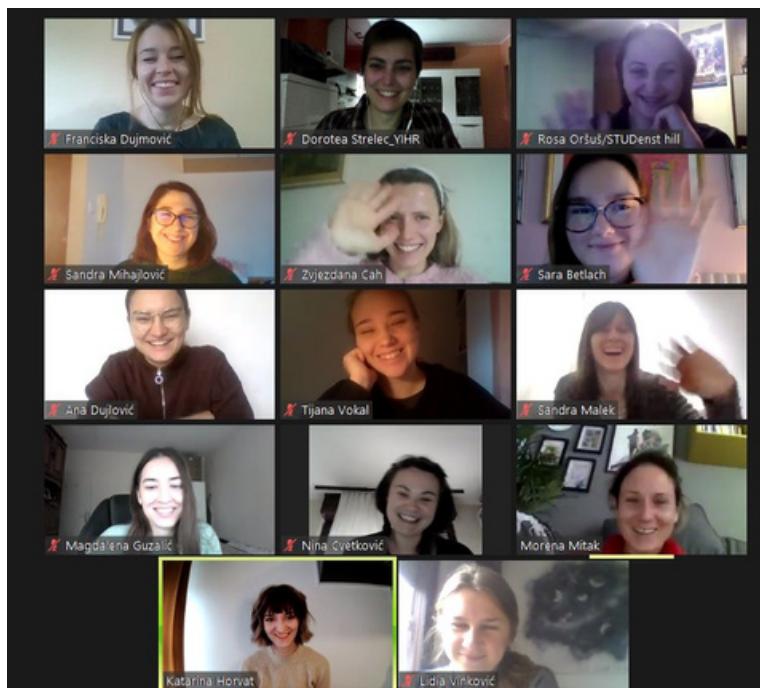
# SC3: OSNAŽITI EKONOMSKI DEPRIVIRANE MLADE I ONE IZ RATOM POGOĐENIH LOKALNIH ZAJEDNICA U KRITIČKOM MIŠLJENJU, SAMOORGANIZACIJI I UVODENJU POZITIVNIH DRUŠTVENIH PROMJENA

Održale smo Festival prilika za mlade - Radi, uči volontiraj! od 4. do 6. travnja 2022. godine za više od 150 mladih posjetitelja iz cijele Hrvatske. U sklopu Festivala je održan i karijerni speed dating između mladih i udruga te otvorena izložba "Mirovni aktivizam devetdesetih i danas".



# SC3: OSNAŽITI EKONOMSKI DEPRIVIRANE MLADE I ONE IZ RATOM POGOĐENIH LOKALNIH ZAJEDNICA U KRITIČKOM MIŠLJENJU, SAMOORGANIZACIJI I UVODENJU POZITIVNIH DRUŠTVENIH PROMJENA

Održale smo zadnje tri implementacije programa *Praktičar\_ka socijalnih inovacija* za više od 70 sudionika koji su razvili 9 socijalnih inovacija.



The screenshot shows a Zoom meeting interface with multiple participants in a grid at the top. Below the grid, a presentation slide is displayed. The slide has a black background with a central image of a man in a dark coat sitting on a swing. Surrounding the image are several white thought bubbles containing text in Serbian, which translates to:

- Neplaćeni prekovremeni rad nedjeljom i praznicima
- Nepoštivanje zakonske satnice
- Neredovita isplata plaće
- Rad bez pauze
- Nerazumijevanje za druge studentiske obaveze
- Toksična radna atmosfera
- Plaćanje na „crno“
- Oduzimanje prava na slобodne dane

### **SC3: OSNAŽITI EKONOMSKI DEPRIVIRANE MLADE I ONE IZ RATOM POGOĐENIH LOKALNIH ZAJEDNICA U KRITIČKOM MIŠLJENJU, SAMOORGANIZACIJI I UVODENJU POZITIVNIH DRUŠTVENIH PROMJENA**

Održale Konferenciju o prilikama za aktivizam mladih kroz participaciju, inovativnost i zagovaranje - IMAŠ POJMA! u studenom 2022. godine na kojoj je sudjelovalo više od 60 mladih iz Hrvatske, Srbije i Slovenije.



# **SC3: OSNAŽITI EKONOMSKI DEPRIVIRANE MLADE I ONE IZ RATOM POGOĐENIH LOKALNIH ZAJEDNICA U KRITIČKOM MIŠLJENJU, SAMOORGANIZACIJI I UVODENJU POZITIVNIH DRUŠTVENIH PROMJENA**

**Predstavile smo publikacije** "Priručnik za mlade aktiviste\_ice i zagovaračke organizacije" i "Praktični vodič za rad s mladima: Program i metodologija" te video igricu "Stop Your Government"

## **Javne politike i kako se njima baviti**

Priručnik za mlade  
aktiviste\_ice i zagovaračke  
organizacije



## **Praktični vodič za rad s mladima**

Program i metodologija



# SC3: OSNAŽITI EKONOMSKI DEPRIVIRANE MLADE I ONE IZ RATOM POGOĐENIH LOKALNIH ZAJEDNICA U KRITIČKOM MIŠLJENJU, SAMOORGANIZACIJI I UVODENJU POZITIVNIH DRUŠTVENIH PROMJENA

Održale smo seriju online radionica kapacitiranja mladih za aktivizam: Kako mladi grade široke društvene pokrete na temelju okolišnih i klimatskih problema?, Provedba projekata za početnike ce, Kako smo se organizirale?, Sindikati podstanara – Zašto i kako se organizirati za bolje uvjete najma za 118 sudionika.



# ORGANIZACIJSKI RAZVOJ

## PROFESIONALIZACIJA

Radnice Inicijative mladih za ljudska prava su u 2022. godini sudjelovale na 14 edukacija iz područja koje doprinose profesionalizaciji našeg rada. Učile smo o monitoringu, evaluaciji i društvenom utjecaju organizacija civilnog društva, normativnom okviru finansijskog poslovanja neprofitnih organizacija, planiranju, samoprocjeni, mentoriranju stručne prakse i učenju kroz rad te smo razvijale vještine digitalnog marketinga i javnog zagovaranja.

## REVITALIZACIJA TIJELA INICIJATIVE

U prosincu 2022. godine u Skupštinu je primljeno troje novih članova iz redova naših aktivista koji su izabrani i u novi Upravni odbor Inicijative mladih za ljudska prava.

## FORMIRANA AKTIVISTIČKA GRUPA

S radom je započela Aktivistička grupa Inicijative mladih za ljudska prava koja osmišljava, priprema i provodi aktivnosti, akcije i druženja te poziva nove članove na pridruživanje!



# HVALA DONATORIMA INICIJATIVE U 2022. GODINI



National Endowment  
for Democracy

*Supporting freedom around the world*



Erasmus+



Sufinancira Europska  
unija u okviru programa  
Europa za građane



Iceland      Liechtenstein      Norway  
Norway grants      grants

Iceland      Liechtenstein      Norway  
Active citizens fund



AMBASSADE DE FRANCE  
EN CROATIE



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE  
Ured za udruge



WINNER OF  
**Vaclav Havel**  
Human Rights Prize 2019

Le Prix des 2019  
droits de l'homme  
de la République française

**SIJEČANJ 2023.**



YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS  
INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA  
NISMA E TE RINJVE PËR TË DREJTAT E NJERIUT